

**PERCEPTION OF DEPRESSION ON SOCIAL INTERACTION
AND HELP-SEEKING BEHAVIOR AMONG UNIVERSITY
ADOLESCENTS**

GASINEE VEERACHAYAPORN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCE)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES**

2005

ISBN 974-04-5565-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การรับรู้ภาวะซึมเศร้าต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและพฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือของวัยรุ่นใน
มหาวิทยาลัย (PERCEPTION OF DEPRESSION ON SOCIAL INTERACTION AND
HELP-SEEKING BEHAVIOR AMONG UNIVERSITY ADOLESCENTS)

เกศินี วีระชาภรณ์ 4537120 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สันทัด เสริมศรี, Ph.D., มัลลิกา มัดโก, Ph.D., วิณา ศิริสุข, Dr. P. H.
บทคัดย่อ

เนื่องจากภาวะซึมเศร้าเป็นสภาวะผิดปกติทางจิตประเภทหนึ่งที่วัยรุ่นต้องเผชิญบ่อยมาก โดยวัยรุ่นส่วนใหญ่
มักไม่ค่อยตระหนักในอาการซึมเศร้าของตนเองและไม่พยายามแสวงหาความช่วยเหลือ ดังนั้นการศึกษานี้จึงมี
จุดประสงค์ที่จะศึกษาถึง การรับรู้ภาวะซึมเศร้าต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและพฤติกรรมการแสวงหาความ
ช่วยเหลือของวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษานี้คือการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการ
สัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีอายุ 18-23 ปีที่มีอาการซึมเศร้าจากการประเมินแบบวัดอารมณ์
เศร้า CES-D และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
แนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการขัดเกลาทางสังคมบนพื้นฐานทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ภาวะซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะมองความซึมเศร้าที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ
หรือเรื่องธรรมดา และมักจะใช้คำว่า “เหงา” “เศร้าหมอง” และ “เครียด” มากกว่าจะยอมรับว่าตนมีอาการ
ซึมเศร้า วัยรุ่นบางคนอาจปฏิเสธอาการซึมเศร้าที่เกิดขึ้นและอาจถูกแสดงออกผ่านอาการทางร่างกาย เช่น
หงุดหงิดง่าย เบื่ออาหารหรือนอนไม่หลับ เป็นต้น ภาวะซึมเศร้าที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการถดถอยทางสังคมหรือ
แยกตัวออกจากสังคม จากเพื่อนและครอบครัว ซึ่งการขัดเกลาในเรื่องบทบาทเพศที่แตกต่างกันของชายหญิงและ
ทัศนคติทางสังคมในเรื่องความเจ็บป่วยทางจิตกับสถานบริการทางจิตเวชส่งผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาความ
ช่วยเหลืออย่างสำคัญ โดยวัยรุ่นจะแสวงหาความช่วยเหลือในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ คือการปรึกษาเพื่อน พ่อแม่
ตลอดจนการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งการแสวงหาความช่วยเหลือจะเกี่ยวข้องกับการตีตราทางสังคม ความรู้สึก
ไว้วางใจ รวมทั้งการยอมรับและเข้าใจจากบุคคลรอบข้าง

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการฝึกอบรมวัยรุ่นให้ตระหนักถึงสัญญาณของภาวะซึมเศร้าและ
ศึกษาเกี่ยวกับการช่วยเหลือเพื่อจัดการกับปัญหาทางอารมณ์ในระดับต่ำจนถึงระดับกลาง การส่งเสริม
ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับพ่อแม่และเพื่อนเพื่อสนับสนุนภาวะอารมณ์ของวัยรุ่น และควรมีการรณรงค์ให้สร้าง
ภาพลักษณ์ในเรื่องของการเจ็บป่วยทางจิตให้ดีขึ้น เพื่อให้เด็กยอมรับว่าปัญหาทางจิตเป็นปัญหาที่เปิดเผยได้และไม่
น่าอาย

117 หน้า. ISBN 974-04-5565-4

PERCEPTION OF DEPRESSION ON SOCIAL INTERACTION AND HELP-SEEKING BEHAVIOR AMONG UNIVERSITY ADOLESCENTS**GASINEE VEERACHAYAPORN 4537120 SHMS/M****M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCE)****THESIS ADVISORS: SANTHAT SERMSRI, Ph.D., MULLIKA MUTTIKO, Ph.D.,
VEENA SIRISOOK, Dr. P. H.****ABSTRACT**

Depression in adolescence is a kind of mental disorder that is likely to be experienced, but most youth neither realize their own depressed symptoms nor try to seek help. Therefore, the purpose of this research is to study the influence of perception of depression on social interaction and help-seeking behavior among university adolescents. The data collection used a qualitative approach and an in-depth interview technique with 7 late adolescents, 18-23 years old, who were studying in universities in Bangkok and had depressive symptoms accessed by the CES-D, depression test. The collected data was analyzed using the social interaction and socialization concept based on Symbolic Interaction Theory.

Results revealed that in adolescents' thought, depression was normative or it was a common thing, however, they used the words "loneliness" "sadness", and "stress" instead of "depression". Some denied depressive feelings they had experienced, however, it was expressed through physical symptoms such as being irritable, having less appetite or insomnia. Depression significantly affected the adolescents' learning and development which caused social-withdrawal or social separation from friends and family. The difference in gender-role socialization of men and women, mental disorder and psychiatric institution attitudes affected help-seeking behavior significantly. Adolescents preferred to seek help from friends, family and to solve the problem themselves. The help-seeking behavior for depressed adolescents also involved stigmatization, confidentiality, and acceptance from society.

These findings suggest that we should train adolescents to recognize signs of depression and educate them to cope with mild and moderate emotional problems. We should promote appropriate relationships among adolescents, family and friends to support adolescents' emotion. And we should reconstruct the psychiatric institutions' perspective to inform adolescents that psychological problems are unconditionally revealed and not to feel embarrassed.

KEY WORDS: PERCEPTION OF DEPRESSION/ SOCIAL INTERACTION/ HELP-SEEKING BEHAVIOR

117 pp. ISBN 974-04-5565-4